

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ ЗВІТНО-НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО

Випуск 14

*Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
Факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського*

Проблеми сучасної мистецької освіти

Випуск 14

**Київ
Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова
2019**

УДК 373.67:78
ББК 85
П 78

Рекомендовано Вченою радою
Факультету мистецтв НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 9 від 20 березня 2019 року)

Редакційна рада:

- Федоришин В. І.** – доктор педагогічних наук, професор, декан
факультету мистецтв НПУ ім. М. П.
Драгоманова
- Щолокова О. П.** – доктор педагогічних наук, професор, *головний
редактор*
- Козир А.В.** – доктор педагогічних наук, професор
- Горбенко С. С.** – доктор педагогічних наук, професор,
заслужений працівник культури України
- Гуральник Н. П.** – доктор педагогічних наук, професор
- Завадська Т. М.** – кандидат педагогічних наук, професор
- Гризоглазова Т. І.** – кандидат педагогічних наук, професор,
науковий редактор
- Хоружа О. В.** – кандидат педагогічних наук, доцент
- Козинко Л. Л.** – кандидат мистецтвознавства, доцент

Проблеми сучасної музичної освіти. – К. : Видавництво НПУ
імені М.П. Драгоманова, 2019. – 267 с.

© Колектив авторів, 2019
© Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019

ЗМІСТ

Азанова Д. РОЛЬ ТАНЦЮВАЛЬНОГО ФОЛЬКЛОРУ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ УЧНІВ СТАРШОГО ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	8-12
Атамасенко С. МУЗИЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ УЧНІВ- ПІАНІСТІВ У ДШМ.....	12-18
Базалєєва Д. КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ДОВІЛЬНОЇ УВАГИ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	18-22
Бас Г. РОЗВИТОК ХУДОЖНЬОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНО-СЦЕНЧНОГО ТАНЦЮ.....	22-26
Бахчеван М. РОЗВИТОК ТРАДИЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНО- СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ У ТВОРЧОСТІ В. АВРАМЕНКА.....	26-30
Беденко А. ОСОБИСТІСНО-ТВОРЧИЙ РОЗВИТОК УЧНІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ НА ЗАНЯТТЯХ ГРИ НА ФОРТЕПІАНО.....	31-35
Безушко В. ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	35-40
Блохіна І. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ПІДЛІТКІВ В ПРОЦЕСІ ПОСТАНОВКИ ХОРЕОГРАФІЧНИХ НОМЕРІВ.....	40-45
Болтівець Л. ВРАХУВАННЯ ВІКОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗОШ. ...	45-52

Бударецька Ю. ФОРМУВАННЯ СПІВАЦЬКОГО ГОЛОСУ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАНЯТТЯХ З ВОКАЛУ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.	52-61
Вензовська К. ВОКАЛЬНО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ – ПРИОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.	61-66
Гандзюк Ю. РОЗВИТОК ХОРЕОГРАФІЧНИХ НАВИЧОК ПІДЛІТКІВ У ШКОЛАХ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ.	66-73
Гу Ліна ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ АНСАМБЛЕВИХ НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА ЗАНЯТТЯХ ХОРУ.	74-79
Дейник С. ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЯКОСТЕЙ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ РОБОТИ АМАТОРСЬКОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОЛЕКТИВУ.	79-83
Журавленко Ю. ФОРМУВАННЯ ОСНОВ АКТОРСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОГО ВИКОНАННЯ У МОЛОДІ.	83-89
Запривода А. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЕМОЦІЙНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ».	89-94
Іванов Д. РОЗВИТОК ПЛАСТИЧНО-ЕМОЦІЙНОЇ ВИРАЗНОСТІ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.	94-99
Іванова О. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЗДАТНІСТЬ ДО ІМПРОВІЗАЦІЇ».	99-106
Іващук Л. ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ЗАНЯТЬ ХОРЕОГРАФІЧНИМ МИСТЕЦТВОМ.	106-113

Кириченко І. ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ НАПОЛЕГЛИВОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.	113-118
Коваленко В. СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДИРИГУВАННЯ.	119-124
Конікова А. ЖАНР ТРАНСКРИПЦІЇ В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ФОРТЕПІАННОГО ВИКОНАВСТВА І ФОРМУВАННІ ПЕДАГОГІЧНОГО РЕПЕРТУАРУ.	124-132
Короткевич К. ДО ПИТАННЯ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ У СЕКЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ ГІМНАСТИКИ: РЕТРОСПЕКТИВА ТА СУЧАСНИЙ СТАН.	132-138
Кузьменко О. ЗДАТНІСТЬ ДО ЕМОЦІЙНОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО СЦЕНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.	138-141
Лі Хунмей СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА ГОТОВНОСТІ МАЙБУНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ ДО ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ШКОЛІ.	141-148
Лісняк М. МЕТОДИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПЕРЕВІРКИ ХОРЕОГРАФІЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ РІЗНОГО ВІКУ.	149-153
Манович Л. РОЛЬ МУЗИЧНО-РУХЛИВИХ ІГОР НА ХОРЕОГРАФІЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДОШКІЛЬНИКАМИ.	153-157
Мартиненко В. ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ У ЦАРИНІ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ.	157-162
Маслій К. РОЗВИТОК МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ. ...	162-168
Матерборчук А. РОЗВИТОК МОТИВАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНЯ В КЛАСІ ФОРТЕПІАНО ДШМ.	168-172

Матюшина А. ОСОБЛИВОСТІ БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПОСТАНОВКИ В ДИТЯЧИХ КОЛЕКТИВАХ	173-176
Муляр А. ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ДО ТАНЦЮВАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	177-183
Пилипенко К. РОЗВИТОК ВОЛЬОВИХ ЯКОСТЕЙ ПІДЛІТКІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРЕОГРАФІЇ.....	184-188
Підлужний В. РОЗВИТОК МОТИВАЦІЇ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАНЯТТЯХ ХОРЕОГРАФІЇ.....	188-192
Полехіна А. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ТВОРЧА САМОСТІЙНІСТЬ»... ..	193-197
Саченко А. ОРГАНІЗАЦІЯ РЕПЕТИЦІЙНОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ В ХОРЕОГРАФІЧНОМУ КОЛЕКТИВІ.....	198-204
Світанько І. ПІЗНАВАЛЬНА САМОСТІЙНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	204-210
Скрябіна Н. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕРЕСУ ПІДЛІТКІВ ДО КЛАСИЧНОЇ МУЗИЧНОЇ СПАДЩИНИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ В ШКОЛАХ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	211-217
Сліпченко А. РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ.....	217-223
Слободян А. МЕТОДИКА ЕСТЕТИЧНО-ХУДОЖНЬОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРЕОГРАФІЇ.....	224-228
Чень Лян КИТАЙСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР В ПОЛКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ.....	228-233

Черниш А. ФОРМУВАННЯ СПІВАЦЬКИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНИХ ІГОР.....	233-238
Шапатова І. ГРУЗИНСЬКИЙ ТАНЕЦЬ ЯК САМОБУТНЄ ЯВИЩЕ НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ.....	238-243
Шмідт І. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ В УЧНІВ ХОРУ ДМШ.....	243-247
Юрочкіна Н. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ДОСВІДУ ПІДЛІТКІВ ЗАСОБАМИ ХОРЕОГРАФІЇ.....	248-253
Янішевська І. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ІНТЕРЕСУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ.....	253-259
Ясницька Н. СУТНІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ХОРЕОГРАФІЧНО- ВИКОНАВСЬКИХ УМІНЬ УЧНІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	259-263

3. Лисюк Ю. Методика формування досвіду саморегулювання майбутніх музикантів-педагогів у вищих мистецьких навчальних закладах: Дис. ... канд. пед. Наук: 13.00.02 / Київський національний університет культури і мистецтв. – К., 2007. – 239 с.

4. Новий тлумачний словник української мови / Укл В.Яременко, О.Сліпушко. – К.: Видавництво «АКОНІТ», 2008. – 944 с.

5. Психология Словарь / под общ. ред. А.Петровского, М.Ярошевского. – 2-е изд, испр. и доп. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.

6. Чебыкин А. Теория и методика эмоциональной регуляции учебной деятельности: Науч. – метод. пособие. – Одесса АстроПринт, 1999. – 158 с.

РОЗВИТОК ПЛАСТИЧНО-ЕМОЦІЙНОЇ ВИРАЗНОСТІ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ

Іванов Д., Холоденко В.

Хореографічне мистецтво на сучасному етапі свого розвитку, як і інші види мистецтва, трансформується відповідно до потреб сьогодення. А сьогодні суспільство бажає відображення у мистецтві сучасної дійсності сучасними виражальними засобами, які здатні виразити всю складну палітру емоцій, що доводиться переживати людині у теперішній час. Сучасна хореографія якраз і є тим видом мистецтва, яке має великий арсенал новітніх засобів, що дозволяють як самовиражатись людині в танці, так і розвивати її пластично-емоційну виразність. Отже, обрана для висвітлення тема є актуальною.

Метою статті є обґрунтування доцільності розвитку пластично-емоційної виразності засобами сучасної хореографії.

Характерною особливістю мистецтва танцю є розкриття змісту твору за допомогою ритмічної пластики людського тіла. Саме для цього в хореографії, як і кожному виді мистецтва існують свої засоби виразності: рух, жест, поза, міміка – тобто своя «лексика», але для оволодіння технікою танцювальної виразності потрібні роки.

Танець, як і будь-яке мистецтво, відображає дійсність у специфічній образно-художній формі. Це мистецтво образно-пластичного та емоційно-чуттєвого відображення дійсності зображально-виражальними засобами. Рухам тіла, жестикуляції та міміці належить провідна роль у створенні образів, а сутнісною ознакою є пластично-емоційна виразність. Тому ми можемо стверджувати, що танцювальний образ, це цілісний феномен буття, як тілесне вираження розумового та практичного досвіду, це символічний репрезент думок і почуттів через посередництво пластичних дій, це об'єктивізація внутрішнього світу через рух, у якому пробуджується творчий потенціал [1, с.248].

Проблема виразності – одна з головних проблем філософії мистецтва. В широкому значенні слова можна говорити про виразність не лише як про категорію мистецтва, а й як про загальну філософську категорію, специфічною рисою якої є виявлення ступеня людського в світі [4, с.60]. У сучасній науково-методичній літературі поняття виразність розглядалось різними авторами і ми бачимо багато наукових розробок в цій сфері.

Виразність – специфічна особливість творів мистецтва, найважливіша характеристика художньої форми. Виразність присутня у всіх видах мистецтва, але по-різному, виявляється в тих областях, які зображають або описують навколишній світ і в тих, яким це не властиво [2, с.59].

Пластично-емоційна виразність залежить в першу чергу від рівня розвитку міміки, ступеня розвитку пластики тіла, використання виразних рухів, багатства жестів, темпераменту, енергетики людини. Виразними діями не тільки визначається, але і формується чуттєва сфера. Підтвердженням цього є слова С.Рубінштейна: «Виразний рух (або дія) не тільки висловлює вже сформоване переживання, а й включаючись, формує його; так само як, формуючи свою думку, ми формуємо наше почуття, висловлюючи його» [6, с.712].

Виразність була суттю, стрижнем, основою танцю А.Дункан. Кожен рух, який народжувався від внутрішнього інтуїтивного імпульсу-єдиного сплаву думки, емоції і відчуття, не міг бути невиразним. Це був час широкого розповсюдження різних видів

танцю: виразного, пластичного, вільного, які сформувалися на основі розробок теорії виразного жесту Ф.Дельсарта та системи ритмічного виховання Е.Далькроза, теорії виразного танцю Р.Лабана.

Але, слід зазначити, що хореографія, як вид мистецтва спрямована не на маси, а звернена до особистості, до суб'єкта, що багато в чому визначає силу її емоційного впливу на особистість. Пластична виразність рухів у танці, з одного боку, відбиває якість емоційного переживання, значеннєвого наповнення рухів, а з іншого, – це здатність передати іншій людині свої індивідуально пережиті смисли. Пластична рухова дія як образний виразний рух пов'язана з продуктивною уявою. С.Паршук та А.Драган відзначають, що дитячій уяві властива рухова природа, і вона найбільш органічно розвивається, коли дитиною використовується „діюча форма зображення за допомогою власного тіла”. Включаючись „усім тілом” у творчий процес, дитина імпровізує, знаходить внутрішню свободу [2, с.185-186].

Сьогодні мистецтво сучасної хореографії, як ніколи, переживає період бурхливого зростання, сміливо оновлює свою образну поетику, образно-емоційний зміст, органічно здатне до емоційно-пластичного вираження передових ідей сучасності. Для повного і швидкого оволодіння ритмікою, емоційним характером і образним змістом музичного твору його потрібно «тілесно пережити» та перетворити у русі.

Сучасна хореографія – динамічно розвинута багатожанрова система, яка активно прогресує протягом останніх років. Цей вид танцю приніс з собою нові, більш складні техніки, нові можливості і нове ставлення до хореографічного мистецтва. Набір образотворчих і виразних засобів сучасного танцю надає унікальний набір ступенів свободи педагогу та учневі.

На нашу думку, із самого початку занять у хореографічному колективі слід проводити роботу у напрямку розвитку цілісного сприйняття й переживання дитиною розгорнутого змісту музичного, почуттєвого й тілесного образу. При цьому в дитини спонтанно включаються механізми емоційно-тілесного самовираження. У дітей з гіперактивною поведінкою особливо

яскраво виражені негативні емоції, джерелом яких є їхнє тіло: неможливість точної координації, недорозвинення тонкої моторики. Рухи гіперактивної дитини досить часто стають приводом для негативних оцінок навіть із боку близьких людей і, відповідно, для виникнення в дитини негативних емоцій. Стан тіла, організму, особливості зовнішності, фігури впливають на світовідчуття дитини. Тому одним із завдань педагога хореографа є зміцнення почуття безпеки й забезпечення тілесного комфорту, підтримки оптимальної тілесної свідомості на заняттях з танцювально-ритмічної гімнастики, хореографії [4, с. 256].

Сучасний танець є ефективним засобом виховання у майбутнього танцівника здатності виконувати рухи виразно, володіти танцем, як пластичною мовою. З перших кроків освоєння танцювальної лексики необхідно щоб її елементи сприймалися учнями не як фізичні вправи та незрозумілі художні знаки, а як мовна система, за допомогою якої можна передати нехай навіть умовно, узагальнену символічну інформацію. Рух знаходить м'язову енергію здатну заразити глядача там, де знаходить енергію думка що породила її. Без цього рухи залишаються суто фізичними актами, що позбавлені ознак художнього спілкування і не є елементами танцю [4, с. 252]. Для сучасного танцю характерними є високий ступінь абстрактності, неформалізована мова, широка, відкрита сюжетна база, великий емоційний діапазон, різноманітність рівнів технічної складності виконання.

Мова тіла дуже різноманітна, і в конкретному танцювальному стилі вона має свої особливості. Ми вважаємо, що заняття саме сучасним танцем ефективно сприяють всебічному розвитку виражальних можливостей тіла завдяки: трансформації та нахилам основної осі тіла (хребта); динамічному переміщенню ніг згідно руху при загальному утриманню апломбу і зміні рівня дії (від партерного до повітряного); об'ємному руху всіх центрів тіла на основі тенденції зміни стиснення і розширення; вільному руху рук і голови незалежно від інших центрів тіла; емоційної правдивості й динаміці загальної пози, конкретного жесту виконавця; обертальним рухам, як окремих частин тіла, так і всього тулуба з поступальним наростанням динаміки, або у фіксованій конструкції;

стрибковим елементам, що виконуються на основі зображення нездоланності гравітаційного тяжіння. Танцюючи сучасний танець, людина навчається краще пізнавати своє тіло, розвиває його гнучкість, духовно спілкується з партнером-партнерами, відкриваючись один одному, і, в результаті, постійно розвивається духовно.

Формотворчим елементом сучасного танцю є розщеплення руху, за якого візуальна поліцентрична зміна конструкцій тіла нагадує такий напрямок в мистецтві як ташизм-різновид абстракціонізму, що характеризується у живопису нанесенням бризок і плямовидних мазків фарбами на полотно, у музиці-механічним з'єднанням шумових ефектів [2, с.356]. В танці це виявляється в одночасному динамічному русі декількох частин тіла згідно із різними ритмічними структурами музики, яка супроводжує танець. Загальний вигляд хореографії стає розмитим і поліфонічним, таким, що нагадує бризки фарб.

Сучасний танець є ефективним засобом розвитку пластично-емоційної виразності, адже під час його опанування тренується координація, рівновага, «перетікання» тіла з одного положення в інше (завдяки широкому використанню прийомів зі східних технік), орієнтація «всередину», тобто, артистична складова, що дозволяє танцюристу не тільки глибше виражати свої емоції, а й робить унікальними певні рухи у постановках. Наприклад, коли при всій візуальній легкості практично всі па танцюрист виконує немов долаючи земне тяжіння, тобто, коли головним акцентом в русі є не висхідна частина, а спадна. Крім того, сучасна хореографія передбачає, що в кожній новій постановці, обов'язково повинна бути розказана маленька історія, будь то конкретна подія, явище або емоція, зі своєю зав'язкою, смисловою частиною і кульмінацією – а це, безумовно, є сприятливим матеріалом для пошуків оптимальних пластично-емоційних засобів для самовираження.

Отже, аналіз наукової літератури дозволив зробити висновок, що пластично-емоційна виразність у сучасному танці базується на дієвому відтворенні музично-пластичних образів, в яких створюються оптимальні умови для розвитку хореографічної творчості. Виразальні засоби сучасної хореографії дозволяють

найбільш глибоко розкрити зв'язок між внутрішнім станом танцюриста й відображенням його в танці та донести інформаційне (душевне) послання до глядача, що робить їх ефективними у розвитку пластично-емоційної виразності особистості.

Література:

1. Жак-Далькроз Э. Ритм / Э.Жак-Далькроз. – М.: Классика XXI, 2010. – 248 с.
2. Паршук С.М., Драган А.О. / Успехи современного естествознания. – 2011. – № 8. – 312 с.
3. Паршук С.М., Драган А.О. Роль хореографии в гармоничном развитии младших школьников / М.: Смысл, 2010. – 254 с.
4. Малюков А. Психология переживания и художественное развитие личности / А.Н.Малюков. – Дубна: Феникс, 1999. – 256 с.
5. Белкова Н.А., Кветная О.В. / «Учите детей танцевать». – М.: Гуманитарный издательский центр «Владос», 2004. – 124 с.
6. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии / С.Л.Рубинштейн. – СПб: Изд-во «Питер», 2000. – 712 с.
7. Березкина Л.В. Развитие творческих способностей детей художественными средствами современной хореографии // Молодой ученый. – 2013. – №8. – 378 с.

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЗДАТНІСТЬ ДО ІМПРОВІЗАЦІЇ»

Іванова О., Холоденко В.

Актуальність. Розвиток творчих здібностей в цілому та імпровізаційних, зокрема, є однією з актуальних проблем в соціумі, оскільки сучасне суспільство ставить перед людиною завдання, що вимагають від неї вміння швидко аналізувати і оцінювати постійно мінливі ситуації, часто приймати і втілювати миттєві рішення. Імпровізація є необхідною умовою для успішної реалізації творчого процесу в будь-якій сфері діяльності. На етапі розвитку сучасного мистецтва феномен імпровізації набуває надзвичайної актуальності, оскільки слугує методом пошуку нової лексики, засобом вироблення унікального художнього матеріалу.